

ZEMPLÉN GYŐZŐ EMLÉKEZETE

1879. október 17-én született Zemplén Győző fizikaprofesszor, a folyadékok és az elektromos tér mozgásának nagyhírű kutatója. Szülőháza helyén, Nagykanizsán a Széchenyi tér 2. számú ház falán emléktábla hirdeti az eseményt. A személyéhez, személyiségéhez szorosan kötődők a XIV. Zemplén Győző Fizikaversennyel is tisztelegnek Zemplén emléke előtt.

Négy éves korában Fiuméba költözött a család, de mi, kanizsaiak mégis magunkénak vallhatjuk. Eötvös Loránd legkedvesebb tanítványa volt. A hidrodinamikában (áramló folyadékok tana) az ún. Zemplén-tétel őrizi a nevét. 29 évesen már akadémikus volt. 1914 nyarán odahagyva feleségét, öt apró gyermekét bevonult katonának hazafias hevülete folytán. 1916 nyarán aztán el is esett az olasz fronton. Ha nem hal meg ilyen korán (a fizikusok idősebb korokra teljesítik ki pályájukat), egyesek szerint akár még Nobel – díjas is lehetett volna. Jellemzőek rá a Nyugatban megjelent nekrológ-sorok: „Elpusztíthatatlan, le nem fojtható életerő buzgott benne, s annyi mindenféle valódi kiválóság, mit Jókai hőseiben elképzelt. Aki őt ismerte, az, mondjuk, a „fekete gyémántos” Berend Ivánról is elhitte, hogy élt.”

Kísérleti és elméleti fizikával egyaránt foglalkozott. Egyetemi előadásai szinte a fizika teljes egészét lefedték. Fiatalabb korában matematikai tárgyú dolgozatai is megjelentek. De igen eredményes tudományos munkája mellett jelentős tanári, ismeretterjesztő és a különböző egyesületekben folytatott társadalmi tevékenysége is. A XX. század kezdetén ő volt Budapesten a legmodernebbül gondolkodó fizikus.

A Batthyány Lajos Gimnázium immár XIV. alkalommal rendezi meg a Zemplén Győző Fizikaversenyt. 1970-ben kezdődött a folyamat, s a hagyományt erősíti a mostani verseny is. A Batthyányban olyan találkozóra hívják most is a megye legjobb „fizikus” tanulóit és tanáraikat, mely egy jó szintű fizika témájú tanulmányi versenyen kívül ismeretterjesztő előadásokkal; egy nap élményével is emlékezetessé válik. Az előadók között üdvözölhetjük Prof. Dr. Kovács Lászlót (Nyugat-Magyarországi Egyetem), a neves és népszerű fizikatanárt, a Zemplén – versenyek létrehozóját és Dr. Radnai Gyula kandidátust (ELTE), tanárgenerációk oktatóját, tudománytörténészt. Mi, zalaiak büszkék lehetünk Mikola Sándor, Izsák Imre és Öveges József neves fizikusok mellett most különösen Zemplén Győzőre.

Így ünnepeljük Zemplén Győzöt és a fizikát 2013. novemberében.

Balogh László
igazgató-BLG